

Pestprotocol

Inhoudsopgave

Pestprotocol.....	1
<i>Evaluatie, toetsing en herziening (zijn de gemaakte afspraken aantoonbaar)</i>	
.....Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Vooraf.....	4
Toelichting bij het pestprotocol.....	5
Uitgangspunten	5
De vijfsporenaanpak.....	5
Preventieve maatregelen	6
Pestprotocol: het stappenplan na een melding van pesten	6
1. De mentor	6
2. De afdelingsleider.....	6
3. Het pestproject.....	7
4. Schorsing	7
5. Schoolverwijdering.....	7
6. De taak van vakdocenten	7
7. De rol van het OSC.....	8
Pesten.....	8
Wat is pesten? Achtergronden	8
Hoe wordt er gepest?.....	8
De gepeste leerling.....	9
De pester	9
De meelopers en andere leerlingen.....	10
Het aanpakken van pesten.....	10

Vooraf

Dit is het pestprotocol van het CSV. Het bevat richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag op school. Er staan ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen.

De CSV wil de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Het is dan nodig om duidelijke afspraken te maken met elkaar.

Via dit protocol wil de CSV alle betrokkenen op de ernst wijzen van pesten. Ook willen we duidelijk maken aan alle betrokkenen (schoolpersoneel, ouders, jongeren) hoe we ons in willen zetten om pestgedrag te herkennen, te erkennen en actie te ondernemen

De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal dit protocol aangepast worden.

Voor de tekst van dit protocol is gebruik gemaakt van het pestprotocol dat model staat op www.pestweb.nl. De aanpak van pesten is aangepast aan de situatie op het CSV.

Toelichting bij het pestprotocol

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Het protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Met het vaststellen van het pestprotocol laten betrokken partijen zien, dat zij bereid zijn tot samenwerking om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt.
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

In navolging van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen, en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Het bieden van steun aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.

De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

Preventieve maatregelen

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. In alle leerjaren wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (het pestcontract van de klas). Daarbij worden leerlingen bewust gemaakt van de gevaren op internet, de effecten van digitaal pesten en vormen van digitaal pesten die strafbaar zijn.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer.

Pestprotocol: het stappenplan na een melding van pesten

1. De mentor

- a. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- b. Wanneer het pesten plaatsvindt tussen leerlingen uit verschillende klassen, nemen de mentoren contact met elkaar op. De mentoren kunnen indien nodig samen een gesprek tussen beide leerlingen arrangeren.
- c. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- d. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- e. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de afdelingsleider van de leerling(en).

2. De afdelingsleider

- a. De afdelingsleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag.
- b. De afdelingsleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.

- c. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
- d. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij/zij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- e. De afdelingsleider vraagt zo nodig, advies bij het OSC.
- f. De afdelingsleider stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
- g. De afdelingsleider bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- h. De afdelingsleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

3. Het pestproject

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij/zij ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Dit vindt plaats in de eigen tijd en dus niet tijdens schooltijd. Het doel van dit programma is reflectie en het gevoelig maken van de pester voor wat hij aanricht bij de gepeste leerling. Het gaat in principe om circa 6 ontmoetingen en huiswerk. De ouders worden van dit project op de hoogte gesteld. Het pestproject wordt vanuit het OSC aangeboden als individuele begeleiding of de pester wordt doorverwezen naar externe hulp.

4. Schorsing

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een langere schorsing. Hierbij worden de overheidsvoorschriften (WVO) en de CSV procedures gevolgd (zie het document Straffen, schorsen en verwijderen, CSV, december 2007). Wanneer schorsing geen effect heeft op het gedrag van de pester kan besloten worden de pester tijdelijk in de rebound te plaatsen.

5. Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan over te gaan tot verwijdering. Hierbij worden de overheidsvoorschriften (WVO) en de CSV procedures gevolgd (zie het document Straffen, schorsen en verwijderen, CSV, december 2007).

6. De taak van vakdocenten

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

7. De rol van het OSC

- a. Ondersteunt, adviseert en coacht waar nodig mentoren, afdelingsleiders en coördinatoren tijdens de verschillende fasen in het proces.
- b. Helpt bij het verwijzen van leerlingen (op vrijwillige basis) naar externe hulpverlening. Dit geldt zowel voor de pesters als de gepesten.
- c. Biedt in specifieke gevallen individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.

Pesten

Wat is pesten? Achtergronden

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben een taak, samen met de ouders en de leerlingen zelf, bij het tegengaan van pesten.

Om het niet direct merkbare pesten op het spoor te komen is o.a. de pesttest (zie www.pestweb.nl) een goed instrument. De vragen online geven een beeld van het veiligheidsklimaat in de klas.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken
Digitaal:	anonieme berichten sturen via MSN en SMS, roddelen foto's van mobiel en webcam op internet plaatsen, wachtwoorden misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, versturen van email bom
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken

Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken.

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen.